

Pfv. VII. 20. 036/2008/4.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Simon Ida ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tarjáni Ilona ügyvéd által képviselt alperes ellen szavatossági és kártérítési igény érvényesítése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 9.G.41.631/2004. szám alatt indult, és a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 3.Pf.21.401/2006/26. számú ítéletével jogerősen elbírált perében az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperes részére 400.000 (Négyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

A peres felek jogvitája a B., V. úti székház építési munkáival kapcsolatos 1992. május 14-én létrejött építési szerződésből ered. Az alperes 1994. február 20-án adta át a létesítményt a megrendelő felperes részére; a felperes 1997. őszétől kezdve a -2 és -3 szint vasbetonfödém repedései miatt több ízben bejelentéssel élt. Az alperes alvállalkozója végzett is javításokat, de ezek a hibát nem szüntették meg. A felperes 2003. májusában az É. Kht-t bízta meg a -3 szint feletti mélygarázs födémrepedéseinek, azaz a -2 jelű szint padlófödémének vizsgálatával. A szakértő megállapítása szerint a födémlemez mezőközépi vasalása a szükségesnél kisebb, a repedések a gátolt zsugorodásból származnak. Szükség van egy megfelelően kopásálló felső bevonati rendszerre. Miután a felperes javítási igényét az alperes elutasította, ezért a felperes bírósághoz fordult.

A felperes az eredetileg 2004. február 18-án benyújtott keresetét az eljárás folyamán módosította; eszerint elsődlegesen kérte kötelezni az alperest a -2 és -3 szint feletti födém repedéseinek kijavítására, másodlagosan pedig 20.000.000 forint árleszállítás és kamata megfizetésére; szavatossági igény mellett követelését kártérítés címén is előterjesztette.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, mindenekelőtt az igény elévülésére hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Elsődlegesen az alperes elévülési kifogását vizsgálta és ennek során megállapította, hogy a felperesnek már 2003. április 24-től tudnia kellett, hogy az egyes repedések tágassága meghaladta a tervező által kijelölt 0,2 mm-t, vagyis azok már szerkezeti repedések lehetnek; ettől számított hat hónapon belül nem fordult bírósághoz, ezért szavatossági igénye a Ptk. 308. § (1) és (2) bekezdése értelmében elévült. A Ptk. 310. §-ára alapított kártérítési követelés elutasítását pedig azzal indokolta, hogy a Legfelsőbb Bíróság GK. 41. számú állásfoglalása értelmében a gazdálkodó szervezetek egymás közötti viszonyában a szavatossági igénnyel azonos tartalmú kártérítési igény előterjesztésének csak kivételes esetben - menthető okból - van helye; de ez a kivételes, késedelmet menthető ok a felperesnél nem állt fenn.

A felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében fenntartotta azon kereseti kérelmét, hogy a bíróság kötelezze az alperest a mélygarázs -3 és -2 szinten lévő födémek repedéseinek kijavítására, illetve kártérítés megfizetésére. Módosított kérelmében 40.725.000 forint javítási költség kártérítésként való megfizetését kérte a Ptk. 310. §-a alapján.

A másodfokú bíróság kijavított jogerős ítéletében az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és kötelezte az alperest arra, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 36.700.000 forintot, és ennek 2004. február 16. napjától járó késedelmi kamatát. Az ítélet indokolása szerint a Legfelsőbb Bíróság GK. 41. számú állásfoglalásának elvei már nem alkalmazhatók, mert a 2006. május 22-i PK. vélemény szerint az állásfoglalás okafoggyottá vált. Ezért a felperes kártérítési igénye nem évült el.

A bíróság az alperes álláspontjával szemben megállapította, hogy a felperes keresetében és későbbi beadványaiban, nyilatkozataiban két födém hibájával kapcsolatos igényt érvényesített, így mind a -2, mind a -3 szint födémjeinek repedéseit vizsgálni kellett. A Pp. 249. § (2) bekezdésének alkalmazásával bizonyítást rendelt el, és kiegészítő szakértői véleményt szerzett be a garázsszintek repedéseinek javításával kapcsolatos költségek megállapítása végett. Az elsőfokú eljárásban is kirendelt igazságügyi szakértő mellett társszakértőként kirendelte az É. Kht-t is a statikai vizsgálatok lefolytatása érdekében és az É. Kht. véleményét is részrehajlásmentes, tárgyilagos véleménynek tekintette. A szakvélemények alapján megállapította, hogy mindkét födémén a megengedett tágasságú zsugorodási repedést meghaladó, átmenő repedések keletkeztek, a repedéseken a víz is átjut, amely korrodálhatja a teherhordó födémek vasbetéteit. Szükség van mindkét födémén a födémlemezbe készített furatokon keresztül a repedések kiinjektálására, és a második garázsszinten a tömített repedések

felső lezárását szolgáló kopásálló bevonatra. A felső bevonat készítése azonban 15 %-os értéknövekedést idéz elő, amelyet levonásba helyezett, és a két födém javítási költségeként együttesen 36.700.000 forintot állapított meg.

Az alperes a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát, másodlagosan hatályon kívül helyezést, és új eljárás elrendelését kérte. Megítélése szerint a másodfokú bíróság ítélete a felperes által benyújtott kereseti kérelmen túlterjeszkedett, de túlterjeszkedett a fellebbezési kérelmen is. A felperes kereseti kérelmeinek és módosított kérelmeinek felsorolásával azt állította, hogy a kérelem csupán a -2 szint födémének hibáira vonatkozott, azaz a felperes csak egy födém kijavítását, illetve kijavítási költségét kérte. Ezzel szemben a bíróság két födém tekintetében marasztalta az alperest.

Az alperes sérelmezte a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárást, szerinte az nem az elsőfokú bizonyítási eljárás kiegészítését szolgálta. Állította, hogy bizonyítási indítványt egyik fél sem terjesztett elő, ezért a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 164. § (2) bekezdésében foglaltakat, amikor hivatalból rendelt el bizonyítást. Vitatta az É. Kht. elfogulatlanságát, miután nevezett cég a felperes részére készített magánszakvéleményt a per megindítása előtt. Az alperes szerint a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 164. § (1), 249. § (1) és 235. § (1) bekezdésében foglaltakat. A Pp. 163. § (2) bekezdését azzal kapcsolatban említette meg, hogy a bíróság valóban fogadta el az alperesi hibás teljesítést anélkül, hogy ennek vizsgálatára sor került volna. Az alperes nem értett egyet az É. Kht. által meghatározott kijavítási móddal sem. Kifogásolta a felek közötti szerződés tartalmától eltérő három rétegű bevonati rendszer alkalmazását, ez szerinte egyértelműen egy többletigény, amelynek költségeit a felperesnek kell viselnie. Vitatta a javítási költséget, e körben hivatkozott a szakvélemény egyik mellékletére.

Az alperes felülvizsgálati kérelme értelmében a másodfokú bíróság a tényállást nem a Pp. 206. §-ában foglaltak szerint állapította meg. Nem talált kellő magyarázatot arra, hogy miért 15 %-os az értéknövekedés, és miért kell két födém kijavítási költségét megfizetnie. Szerinte szükség lett volna a szakértő tárgyalásra történő megidézésére is. Hivatkozott arra, hogy a -2 födémre azért került aszfaltburkolat helyett 15 cm vastag vákuumbeton, mert erre nézve a felek között szerződésmódosítás jött létre. Miután a létesítményt a megrendelői tervszolgáltatás alapján kivitelezte, ezért vizsgálni kellett volna, hogy az esetleges hibás teljesítés oka mennyiben vezethető vissza a hibás tervszolgáltatásra. Az alperes változatlanul fenntartotta azt a jogi álláspontját,

miszerint a felperes követelése elévült. E körben arra hivatkozott, hogy a szerződéskötés időpontjában, de még a kereseti kérelem benyújtásakor is hatályban volt a Legfelsőbb Bíróság GK. 41. számú állásfoglalása, amely kizárta azt, hogy a szavatossági igénnyel azonos tartalmú kártérítési igény a szavatossági határidőkön túl előterjeszthető legyen.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogi és eljárásjogi jogszabályokat nem sérti.

Az alperes anyagi jogi jogszabálysértésként ismételten a követelés elévülésére (Ptk. 308. § (1) bek.), valamint a Ptk. 310. §-ának megsértésére hivatkozott; szerinte jelen ügyben még alkalmazható volt a Legfelsőbb Bíróság GK. 41. számú állásfoglalása. A fenti állásfoglalással kapcsolatban arra kell rámutatni, hogy a bírósági gyakorlat - beleértve a Legfelsőbb Bíróság iránymutató gyakorlatát is - már hosszabb ideje nem alkalmazza a GK. 41. számú állásfoglalásban kifejtett jogelveket, a 2006. májusában közzétett PK. vélemény csupán ennek deklarálására szolgált.

A gazdasági élet változása indokoltá tette azt a jogszabálmódosítást, amely szerint kibővült a gazdálkodó szervezetek köre, az egyéni vállalkozó is ide tartozott; továbbá megszűntek a gazdálkodó szervezetek egymás közötti pereire vonatkozó külön eljárásjogi szabályok is. A továbbiakban nem volt fenntartható az az álláspont sem, amely a gazdálkodó szervezetekkel szemben fokozottabb elvárást támasztott, vagyis amelynek alapján a GK. 41. számú állásfoglalás lényegében leszűkítette a kártérítési igényérvényesítési lehetőséget. Helytállóan mutatott rá jogerős ítéletében a másodfokú bíróság arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság I. számú PED-GED III. pontja értelmében a hibás teljesítéssel okozott kár megtérítése iránti igényt az általános elévülési határidőn belül lehet érvényesíteni. Ennél fogva jogszabálysértés nélkül mondta ki a másodfokú bíróság, hogy a GK. 41. sz. állásfoglalás elvei a jelen eljárásban már nem alkalmazhatók, a felperes kártérítési igénye - figyelemmel a felszólítások miatti elévülés megszakításokra, és a még 2003. évben is elvégzett javításra - a kereset benyújtásakor még nem évült el. A szerződéskötéskor hatályos Ptk. rendelkezései értelmében (306. § (1), 310. § és GK. 47. számú állásfoglalás) a felperes az alperes által nem vállalt kijavítás előrelátható indokolt költségeit igényelhetette, ezért fennállt a keresetének jogalapja is.

Nem állja meg a helyét az az alperesi álláspont, hogy a bíróság túlterjeszkedett a felperes kereseti, illetve fellebbezési

kérelmén. A másodfokú bíróság a peres iratok és a felperes szóbeli nyilatkozatainak nyelvtani értelmezése alapján helyesen állapította meg, hogy a felperes két földem hibájával kapcsolatos igényt érvényesített. Erre utal pl. a szünetelést követően 2004. december 2-án kelt módosított kereseti kérelme is, amelyben a garázs -3 és -2 szint „feletti” földem repedései vonatkozásában tartotta fenn keresetét, a perértéket pedig 119.145.000 forintban határozta meg. A fentiekre tekintettel a Pp. 215. §-ának megsértésére nem került sor.

Az az alperesi állítás sem felel meg a valóságnak, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértően eljárva hivatalból rendelt el további szakértői bizonyítást, mivel a felperes ezen bizonyítási indítványát az elsőfokú eljárásban - 2006. május 16-án és július 10-én - előterjesztette, csupán az elsőfokú bíróság nem foganatosította. Miután az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán a kijavítási költség tekintetében bizonyítási eljárást nem folytatott le, ezért volt szükség arra, hogy a másodfokú eljárásban kerüljön sor az összegszerűség tisztázására.

Megalapozott a másodfokú ítélet a kereset jogalapja tekintetében is, hiszen az alperesi - illetve az alvállalkozója részéről történt - hibás teljesítésre vonatkozóan az É. Kht. nemcsak a pert megelőzően, hanem a perbeli kirendelés alapján készített szakvéleményben is egyértelműen nyilatkozott. Ez utóbbiban rögzítette, hogy a repedések zsugorodási okra vezethetők vissza. Ezek keletkezésében jelentős szerepe volt annak, hogy a csaknem 100 m hosszú épületben szerkezeti dilatációt nem készítettek. A 2007. márciusában vizsgált repedések elhelyezkedése is alátámasztotta azt a korábbi feltevést, hogy a repedések oka a dilatációs hézag nélkül kialakított lemez beton anyagának zsugorodása. A repedések megelőzésére és kijavítására a szakértő konkrét javaslatot tett, enélkül ugyanis nem lett volna meghatározható a kijavítási költség.

A kijavítási mód vitatására vonatkozó alperesi érvelés sem fogadható el; ugyanis szakmailag képzett, az építésügyi minőségellenőrzést végző szerv munkatársai dolgozták ki a javítási módot, amelynek megfelelőségét az alperes szakmai érvekkel cáfolni nem tudta. A másodfokú bíróság a felek kezdeményezésére részletesen vizsgálta a burkolatkészítéssel összefüggésben keletkezett értéknövekedést, ennek meghatározására is aggálytalan szakértői vélemény szolgált. A másodfokú bíróság a Pp. 206. §-ának megsértése nélkül hagyta figyelmen kívül az Állami Számvevőszék jelentését, miután annak a jelen jogvitában jelentősége nem volt. A megrendelői tervszolgáltatással összefüggésben előterjesztett kifogás tárgyában pedig figyelembe kellett venni, hogy a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első-, és másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH 1995/3/163., BH 2001/5/222.). Miután az alperes az eljárás során hibás

tervszolgáltatásra nem hivatkozott, ezért ez a kérdés a felülvizsgálati eljárásban érdemi vizsgálat tárgyát nem képezhette.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezni kellett a sikertelen kérelmet előterjesztő alperest a felperes ÁFA-t is magában foglaló jogi képviselési költsége megfizetésére. Az alperes pedig saját költségeit maga köteles viselni.

Budapest, 2008. március 6.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Kováts Rolandné s.k.
előadó bíró, Dr. Bartal Géza s.k. bíró

A kiadmány hitelül: